

N:o 2.

Ank. till Riksd. Kansli den 2 Maj 1883, kl. 7 e. m.

Särskilda Utskottets Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition N:o 4 med förslag till lag om sjöförsvaret.

Till Särskilda Utskottets handläggning har från Kamrarne öfverlemnats Kongl. Maj:ts nådiga proposition N:o 4, deruti Kongl. Maj:t, med åberopande af § 80 Regeringsformen, föreslagit Riksdagen att antaga nedannämnda, så lydande

F ö r s l a g

till

Lag om sjöförsvaret.

Flottans materiel.

§ 1.

Flottan, som är fördelad å två stationer, Carlskrona och Stockholm, skall bestå af erforderligt antal pansarbåtar samt andra lämpliga krigsfartyg och minbåtar.

Härtill komma för öfning, transport och andra ändamål erforderliga fartyg.

§ 2.

Till flottan hörer äfven erforderlig materiel för det fasta minförsvaret och för sjöfästningarne vid Carlskrona (Kungsholmen, Hästholmen, Kurrholmen och God Natt).

Flottans personal.

§ 3.

Flottans personal utgöres af:
Stam,
Reserv och
Värnpligtige.

Till flottans personal hänföras äfven sjökadettkåren och skeppsgossekåren samt månads- och daglönare vid flottans stationer.

§ 4.

Stammen upptager följande flottans kårer och stater:

Militära: Officerskåren,
Underofficerskåren,
Sjömanskåren.
Civila: Mariningeniörstaten,
Civilstaten,
Kleresistaten,
Lärarestaten,
Läkarestaten.

§ 5.

Officerskåren består af följande *fast aflönade* personal:

3 flaggmän,
6 kommandörer,
12 kommandörkaptenener af 1:sta klass,
12 kommandörkaptenener af 2:dra klass,
62 kaptenener,
80 löjtnanter.

S:a 175 officerare.

§ 6.

Underofficerskåren består af följande *fast aflönade* personal:

28 flaggunderofficerare,

212 underofficerare af 2:dra graden.

S:a 240 underofficerare.

§ 7.

Sjömanskåren består af 4,000 sjömän, deraf

1,000 förlagda å flottans stationer för ständig tjenstgöring samt

3,000 förlagda i orterna för uppfordring till tjenstgöring efter de bestämmelser, som af konungen meddelas.

S:a 4,000 man.

§ 8.

Mariningeniörstaten består af följande *fast aflönade* personal:

1 öfverdirektör och chef,

2 direktörer,

5 ingenjörer,

2 byggmästare,

5 extra ingenjörer samt

2 underingenjörer.

§ 9.

Civilstaten består af:

4 sekreterare,

2 kamererare,

2 intendenten,

1 advokatfiskal,

2 auditörer,

3 kammarförvandter,

1 proviantmästare,

2 beklädnadsförvaltare,

1 sjukhusförvaltare,

2 inventarieförvaltare,

2 materialförvaltare,

- 2 kassörer,
- 3 revisorer,
- 3 regementsskrifvare,
- 1 regementsskrifvare och bokhållare,
- 1 bokhållare,
- 15 kammarskrifvare,
- 2 väblar,
- 2 förste vaktmästare,
- 4 vaktmästare.

Till civilstaten hänföres ock erforderlig betjening vid sjökrigsskolan och sjökarteverket.

§ 10.

Kleresistaten består af:

- 2 regementspastorer,
- 3 bataljonspredikanter,
- 2 klockare,
- 1 kyrkvaktare.

§ 11.

Lärarestaten består af de vid sjökrigsskolan anstälde lektorer samt öfrige civile lärare vid denna skola och vid skeppsgosseskolan.

§ 12.

Läkarestaten består af:

- 1 fältläkare,
- 2 regementsläkare,
- 6 förste bataljonsläkare samt
läkarestipendiater till det antal gällande stat utvisar.

§ 13.

Sjökadettkåren utgöres af sjökrigsskolans lärjungar, och bestämes antalet ynglingar, som årligen må i skolan intagas, af konungen.

§ 14.

Skeppsgossekåren utgöres af högst 400 skeppsgossar.

§ 15.

Månads- och daglönare anställas vid bageri-, qvarn-, sjukhus- och magasinssinrättningarne, vid beklädnadsverkstäderna, vid kronans vattenledning i Carlskrona och vid varfven efter de bestämmelser, som af konungen meddelas.

§ 16.

Reserven består af den allenast vid krig eller större rustningar tjenstgöringsskyldiga personalen, dels militär och dels civil.

§ 17.

Militärreserven indelas i:

reservbefäl,
reservunderbefäl,
reservmanskap.

§ 18.

Till reservbefålet höra:

afskedade pensionerade officerare, hvilka enligt gällande stadganden äro skyldige att tjenstgöra vid flottan;
de, hvilka blifvit till officerare i flottans reserv utnämnde eller i sådan egenskap dit öfverflyttade;
befålet vid lotsverket;
de, hvilka vid krigstillfälle af konungen konstitueras till reserv-officerare.

§ 19.

Till reservunderbefålet höra:

afskedade pensionerade underofficerare, hvilka enligt gällande stadganden äro skyldige att tjenstgöra vid flottan;
underbefäl vid lotsverket;
de, hvilka vid krigstillfälle af konungen konstitueras till reserv-underofficerare.

§ 20.

Reservmanskapet består af:

lotsar och lotslärlingar samt de värnpligtige, hvilka jemlikt § 27 mom. 3 i värnpligtslagen blifvit från vapenöfning i fredstid befriade;

de, hvilka haft anställning i flottans stam, och, efter uttjönt kapitulationstid, på grund af föreskriften i § 37 värnpligtslagen tillhöra flottan.

§ 21.

Till militärreserven höra ock de å nuvarande reservstater uppförde officerare och underofficerare, så länge de i tjänst qvarstå med tjänstgöringsskyldighet i så väl krig som fred, äfvensom officerare å iudragningsstaten intill 55 års ålder med tjänstgöringsskyldighet endast i krig.

§ 22.

Den civila reserven består af afskedade pensionerade dels embets- och tjänstemän vid flottans civila stater, dels månadslönare vid flottans stationer, hvilka enligt gällande stadganden äro skyldiga att tjänstgöra vid flottan.

§ 23.

Angående *värnpligtige* vid flottan stadgas i värnpligtslagen.

Personalens antagning, utbildning och afgång.

§ 24.

Officerspersonalen utgår från sjökrigsskolan och sker befordran till officer såväl som till högre grad eller lön efter de grunder, som härför af konungen bestämmas.

§ 25.

Underofficerspersonalen erhålles från sjömanskåren och sker befordran till underofficer såväl som till högre grad eller lön efter de grunder, som härför af konungen bestämmas.

§ 26.

Manskapet vid sjömanskåren rekryteras dels från skeppsgosse-

kåren dels genom frivilligt aftal mot aflöning af staten till det belopp, som kan blifva erforderligt.

§ 27.

För anställning och befordran vid flottans civila stater gälla de bestämmelser, som af konungen meddelas.

§ 28.

Flottans personal erhåller utbildning dels vid flottans undervisningsverk dels under årliga öfningar till sjös.

§ 29.

Flottans undervisningsverk äro:

sjökrigsskolan,
skeppsgosseskolan samt
stationsskolorna, hvilka delas i
exercisskolan,
underbefälsskolan,
minskolan och
skjutskolan.

Undervisningen vid dessa skolor ordnas efter de bestämmelser, som af konungen meddelas.

§ 30.

Flottans årliga öfningar till sjös ega rum i enlighet med de af konungen i kommandoväg meddelade bestämmelser.

§ 31.

För den fast aflönade personalens afgang ur flottan gälla af konungen utfärdade bestämmelser.

§ 32.

Angående flottans styrelse och förvaltning å stationerna gälla de bestämmelser, hvilka härom af konungen meddelas.

Öfvergående stadganden.

§ 33.

Officerskårens tillökning från det nuvarande till det här ofvan i § 5 bestämda antal skall ega rum i den mån afgången bland officerare på permanenta reservstaten, nya reservstaten och indragningsstaten dertill lemnar tillgång samt efter de bestämmelser i öfrigt, som af konungen meddelas.

§ 34.

Tillökningen af den för ständig tjenstgöring å flottans stationer förlagda delen af af sjömanskåren till det här ofvan i § 7 bestämda antal skall ega rum under tio år från och med år 1884 med högst 18 man årligen efter de närmare bestämmelser, som af konungen meddelas.

§ 35.

Uppsättningen af den i orterna förlagda delen af sjömanskåren till det i § 7 bestämda antalet af 3,000 man skall fördelas på 15 år från och med år 1884, och må under de första 5 åren ske med högst 200 man årligen, under de derpå följande fem åren med högst 250 man årligen samt under de sista fem åren med högst 200 man årligen, efter de närmare bestämmelser, som af konungen meddelas.

Denna lag må icke ändras eller upphävas utan konungs och riksdags sammanstående beslut.

De för lagens tillämpning erforderliga närmare föreskrifter meddelas af konungen.

Angående den plats inom vårt försvarsväsende, som bör tillkomma flottan, delar Utskottet den af senaste sjöförsvarskomité uttalade åsigtten, att flottan bör afses för våra kusters försvar samt att densamma bör ega förmåga att försvåra fiendtliga landstigningsförsök och oroa en fiendes förbindelser med eget land. Vid sådant förhållande torde Utskottet i afseende å denna fråga endast behöfva hänvisa till den af sjöförsvarskomitén härom lemnade utredning.

Utskottet inskränker sig därför till en granskning af de stadganden, som böra i en lag om sjöförsvaret inflyta, och har dervid ansett, att uppfattningen af flottans bestämmelse äfven bör finnas i lagen uttryckt, hvarför Utskottet föreslår en dermed öfverensstämmande förändring af begynnelseorden i 1 § af Kongl. Maj:ts förslag.

Nämnda paragraf innehåller i öfrigt, förutom föreskriften derom, att flottan skall vara fördelad på två stationer, Carlskrona och Stockholm, mot hvilken fördelning Utskottet ingenting haft att erinra, det stadgande, att flottan skall bestå af "erforderligt antal pansarbåtar samt andra lämpliga krigsfartyg och minbåtar" äfvensom att "härtill komma för öfning, transport och andra ändamål erforderliga fartyg".

Enär emellertid sjökrigsmaterielen är underkastad ständigt fortgående förändringar, har Utskottet funnit betänkligheter vid att genom lag bestämma af hvilka slags fartyg flottan bör bestå, äfven om stadgandet i fråga affattas i så allmänna ordalag som här är fallet, helst beviljandet af anslag för materielens anskaffande beror af Riksdagens pröfning för hvarje särskildt fall, hvadan såväl senare delen af paragrafens första punkt från och med orden "skall bestå af" som ock hela andra punkten blifvit af Utskottet uteslutne.

I sammanhang härmed har jemväl § 2, som stadgar, att till flottan hörer erforderlig materiel för det fasta minförsvaret och för sjöfästningarna vid Carlskrona, ansetts böra uteslutas.

Den viktigaste förändring, som i afseende å den personella organisationen af sjöförsvaret nu är ifrågasatt, är den, som i följd af båtsmanshållsinstitutionens upphörande måste ega rum. Den för sjöförsvarets ordnande tillsatta komité hade i sådant hänseende föreslagit, att flottans manskapsstam skulle bestå af 2,500 sjömän, rekryterade till en tredjedel från skeppsgossekåren i enlighet med nu gällande bestämmelser samt till de öfriga två tredjedelarne af värnpliktigt sjöfolk från

handelsflottan. Komitén hade dervid haft till ögonmärke, *dels* att, så vidt möjligt var, närma sig en värnpligtsorganisation derigenom att desse stamsjömän, återvändande efter en kortare tjänstetid till de fredliga yrkena, skulle återfinnas bland de värnpligtige för att, i händelse af mobilisering, fylla flottans utöfver den fasta stammen återstående manskapsbehof, *dels* äfven att knyta mellan örlogsflottan och handelsflottan det samband, som blefve en följd deraf, att en stor del af deras personal tillhört såväl den ena som den andra marinen; och hade komitén beräknat att det till 1,927 man upptagna behofvet af så kallade förhandsmän skulle inom den föreslagna numerären af sjömanskåren kunna tillgodoses; varande de af organisationen föranledda kostnader icke synnerligen större än de som för dylikt ändamål nu utgå.

Komiténs förslag i detta hänseende har emellertid icke af Kongl. Maj:t blifvit gilladt. Vål hade, enligt hvad statsrådsprotokollet gifver vid handen, detsamma funnits motsvara de fordringar, som ur synpunkten af en följdriktig tillämpning af värnpligtsidén samt kostnadernas begränsning kunnat derå ställas, men deremot hade anledning funnits till tvifvelsmål, huruvida det erforderliga antalet förhandsmän skulle kunna erhållas. *Dels* erfordrades nemligen, enligt komiténs egen uppgift, för krigsbehofvet, utöfver ofvan upptagna förhandsmän, 489 underofficerskorpraler samt 1:sta och 2:dra klassens sjömän, hvilka skulle tagas bland de värnpligtige, men någon säkerhet att till fulla antalet erhålla dessa funnes ej. *Dels* skulle, till följd af kapitulationstidens korthet samt den ringa lockelse till rekapitulation, de härför erbjudna förmånerna innehöle, svårigheter möta att bland värnpligtige erhålla vare sig 1:sta eller 2:dra klassens sjömän eller ens det behöfliga antalet rekryter, i hvilket senare fall åter den förväntade fördelen af sambandet med handelsflottan ej stode att uppnå. Af dessa anledningar och då med tillämpning af komiténs organisationsplan sjömanskåren icke kunde uppbringas till det under vanliga förhållanden tillräckliga antalet, utan att de beräknade kostnaderna skulle väsentligen öfverskridas, hade den för sjöförsvaret erforderliga manskapsstam ansetts böra på annat sätt än komitén föreslagit anskaffas.

I sådant hänseende har vidare blifvit i statsrådsprotokollet erinradt, att af de nuvarande båtsmännen hade, sedan fullständig rekrytbildning samt i sammanhang dermed öfning och undervisning blifvit dem i vidsträcktare mån än tillförene beredd, erhållits en bemanning, som, om den ock ej kunnat lemna fullt utbildade förhandsmän, dock fyllt behofvet af manskap, afsedt för mindre viktiga förhandssysslor. Om staten därför öfvertog den rust- och rotehållare nu åliggande rekryteringen, om personalen minskades och öfningarna utsträcktes, så

borde en stam af lika god beskaffenhet som den nuvarande kunna erhållas, och, då rekryteringen icke borde blifva dyrare för staten än för den enskilde, ansågs förändringen kunna genomföras med ett anslag till den nya stammens anskaffning, motsvarande värdet af de prestationer rust- och rotehållare nu utgöra. Vidare komme, derigenom att anslaget påkallades endast i den mån förberörda rust- och rotehållare nu åliggande prestationer upphörde, en nästan omärklig öfvergång från det gamla till det nya att beredas, hvarjemte i följd häraf under öfvergångsperioden väsentligt mindre kostnader erfordrades än komitén måst påräkna.

På grund häraf borde den för flottan erforderliga bemanning, hvad stammen anginge, förutom den nuvarande matroskåren, som skulle erhålla någon mindre tillökning, bestå af manskap, aflönadt och underhållet af staten, men emellan uppföringstiderna stationerad i hemorten.

Beträffande organisationen i öfrigt af stammen, torde Utskottet, med ledning af hvad statsrådsprotokollet härom innehåller, böra erinra, att hufvudgrunderna för densamma enligt Kongl. Maj:ts förslag äro följande.

De nuvarande matros-, eldare- och handtverkskompanierna ökas med 175 man, eller från 825 till 1,000 man. Härförutom uppsätts 3,000 man sjömans- och fästningstrupper, rekryterade af staten i stället för af rust- och rotehållare, hvilka trupper förläggas i kustprovinserna och fördelas på inalles 23 sjömanskompanier. Stammens sammanlagda nummerstyrka skulle härigenom komma att utgöra 4,000 man, varande till grund härför lagd den beräkning af manskapsbehovet, som återfinnes i en af sjöförsvarskomitén uppgjord tabell öfver den för flottan erforderliga personal, hvilken utvisar att, utöfver den af komitén föreslagna stam å 2,500 man, skulle ytterligare af värnpligtige erfordras 1,615 man, hvadan den för flottan behöfliga manskapsstyrkan i sin helhet utgjorde 4,115 man.

Af ofvannämnda 3,000 man sjömans- och fästningstrupper skulle 2,000 man tilläggas Carlskrona och 1,000 man Stockholms station. Manskapet borde antagas medelst kontrakt för en kapitulationstid af 10 år, en tid som ansetts medgifva utbildandet af ett tillräckligt antal fullgoda 2:dra klassens sjömän, men rekapitulation skulle endast ifrågakomma för dem, som kunde befordras till underofficerskorpraler. Uppföringen till tjänstgöringen på stationerna skulle ske, på sätt jemväl nu eger rum, dels för en del kompanier med 4 månader af året och dels för de öfriga med 1 år i sänder hvart tredje år. Aflöningen skulle utgå såväl i form af lega med 50 kronor som ock såsom årslön, hvilken 1:sta året utgjorde 100 kronor, derefter ökades med 10 kronor för

hvarje år samt från och med 6:te året till kapitulationstidens slut uppginge till 150 kronor, och har medelbeloppet af denna aflöning, hvar till naturligtvis kommer dag aflöning, beklädnad och inqvartering under uppfordring, beräknats uppgå till 155 kronor, hvilket belopp icke obetydligt öfverstiger det till 100 à 130 kronor uppskattade värdet af de aflöningsförmåner de nuvarande båtsmännen åtnjuta, hvadan rekryteringen, i enlighet med dessa aflöningsgrunder och då härjemte i betraktande toges, att ifrågavarande stamsjömän kunde påräkna att af 10 tjänstår hafva 6 à 7 tjänstfria, ansetts icke kunna vara förenad med någon nämnvärdare svårighet.

Ehuru Utskottet erkänner det berättigade och önskvärda uti att, på sätt sjöförsvarskomitén afsett, åstadkomma en följdriktig tillämpning af värnpligtsidén, lika för flottan som för hären, finner Utskottet likväl, med hänsyn till de många skiljaktigheter, som på grund af den olika naturen hos dessa båda beståndsdelar af vårt försvar, dem emellan i alla fall måste kvarstå, att så stor vikt icke bör fästas vid en full öfverensstämmelse i fråga om värnplikten, att andra väsentliga fördelar för flottan därför böra uppoffras; och då Utskottet anser sådana kunna vinnas genom Kongl. Maj:ts förslag angående sjömanskårens sammansättning och manskapsstyrka samt dess rekrytering och underhåll, har Utskottet ansett sig icke böra tillstyrka någon förändring af §§ 7 och 16 i förevarande lagförslag.

Beträffande de till flottans stam i öfrigt hörande kårer och stater, medföra de härom i förevarande lag förekommande bestämmelser ingen förändring i nu bestående personalförhållanden, med undantag för officers- och underofficerskårer, samt mariningeniörstaten.

I fråga om officerskåren har Kongl. Maj:t föreslagit, att densamma måtte ökas till ett antal af 175 officerare, och skulle denna tillökning ega rum med 1 flaggman, 2 kommandörkapten af 1:sta klass, 2 kommandörkapten af 2:dra klass, 17 kapten af första löneklassen och 2 af andra samt 11 löjtnanter i första löneklassen, innefattande detta förslag dessutom den förändring att, i likhet med hvad vid hären är afsedt, löjtnantsgraden komme att i sig upptaga nuvarande underlöjtnantsgraden samt för den skull delas i två löneklasser. Vid bifall till dessa förslag skulle den nuvarande permanenta reservstaten upphöra i mån af afgang från denna stat, och tillökningen i officerskåren skulle äfven göras beroende af denna afgang samt af afgången å nya reservstaten och indragningsstaten, hvarjemte de härigenom lediga ensamt för först berörda stat eljest afsedda lönebelopp skulle för de nya officersbeställningarna användas, genom hvilken anordning någon ny eller tillökad kostnad vid förslaget genomförande icke för statsverket uppstode.

Flottans officerspersonal upptages uti de för år 1883 gällande stater, när de särskilda reservstaterna medtagas, i allt till 191 officerare, förutom de till indragningsstaten öfverflyttade. Den föreslagna officerskåren skulle således till antalet i sjelfva verket understiga de för tjensten nu disponibla officerarne och ehuru den visserligen skulle komma att utgöras af 10 officerare fler än enligt sjöförsvarskomiténs förslag, hvars lägre siffra torde varit framkallad af nödvändigheten att till följd af den högre kostnaden för den af komitén ifrågasatta manskapsstam nedbringa de för andra ändamål erforderliga utgifter, framgår dock tydligt af den utaf komitén lemnade utredning, enligt hvilken vid en mobilisering skulle erfordras icke färre än 270 officerare, utan att dock någon reserv för skeende afgang deri vore inberäknad, att flottans behof af officersbefäl icke såmedelst blefve fylldt i högre mån än hvad detta behof verkligen kräfvär, och får Utskottet därför, med hänvisning i öfrigt till den uti statsrådsprotokollet i ämnet förekommande motive-ring, till detta Kongl. Maj:ts förslag tillstyrka Riksdagens bifall.

I afseende å underofficerskåren innebär Kongl. Maj:ts förslag den förändring, att till denna kår skulle, på sätt jemväl sjöförsvarskomitén föreslagit, öfverföras de å de nuvarande maskinist- och handtverksstaterna uppförda underofficerare, äfvensom de bland mintillverkningspersonalen nu anställde 6 underofficerare, af hvilka allenast 3 hittills åtnjutit aflöning af de till minväsendet anslagna särskilda medel, hvarigenom underofficerskåren, förutom de å varfstat upptagna, skulle komma att utgöra inalles 240 underofficerare, och har Utskottet, på de härför i statsrådsprotokollet anförda skäl, funnit sig böra härtill tillstyrka bifall, likasom Utskottet ej heller haft något att invända emot förslaget derom, att mariningeniörstaten måtte ökas med en extra ingenjör, som hittills aflönats af det nyssnämnda, till minväsendet anvisade extra anslag.

Beträffande de förslag Kongl. Maj:t framställt angående de till flottan hörande värnpligtige, torde Utskottet få hänvisa till den närmare redogörelse för desamma, som förekommer i Utskottets betänkande N:o 1, anseende sig Utskottet här endast böra omförmäla, att Utskottet tillstyrkt bifall till förslaget derom att från vapenöfning i fredstid skall befrias värnpliktig, som uppfyllt vissa härför föreskrifna vilkor, dock att sådan värnpliktig borde tillhöra flottans reserv under hela sin värnpligtstid eller intill 40 års ålder, men att Utskottet ansett den i § 37 af värnpligt-lagen föreslagna bestämmelsen, att värnpliktig, som innehaft anställning vid flottans stam eller reserv minst 5 år, skall, efter erhållet afsked, tillhöra flottans reserv till 32 års ålder samt derefter landstormen, böra, på i nyssnämnda betänkande anförda skäl, utbytas mot det af

sjöförsvarskomitén föreslagna motsvarande stadgandet, att värnpliktig, som vunnit anställning i flottans stam eller reserv, skall, efter afskedet, så länge han i följd af sin värnpligt kvarstår i beväringen, tillhöra dess första uppbåd.

För de få förändringar i Kongl. Maj:ts förslag, hvartill Utskottet i öfrigt funnit anledning, torde Utskottet nu få i korthet redogöra.

I §§ 3 samt 10 har Utskottet, för vinnande af likhet med motsvarande bestämmelser i lagen om härordningen, ansett benämningen Kleresistaten böra ändras till Ecklesiastikstaten, äfvensom Utskottet i § 16 vidtagit en mindre redaktionsförändring.

Nyss omförmälda ändring af § 37 värnpligtslagen har äfven föranledt Utskottet att utesluta den senare punkten af § 20, i hvilken punkt stadgas att till reservmanskapat höra

»de, hvilka haft anställning i flottans stam och, efter uttjent kaptulationstid, på grund af föreskriften i § 37 värnpligtslagen tillhöra flottan“,

en uteslutning, som följer deraf, att enligt Utskottets ändringsförslag, sådane värnpligtige skulle komma att tillhöra beväringens första uppbåd.

Angående öfriga i lagen förekommande bestämmelser har Utskottet icke funnit anledning till afvikelser från hvad som blifvit af Kongl. Maj:t föreslaget, och torde Utskottet, för undvikande af vidlyftighet, få hänvisa till den motivering af desamma, som i statsrådsprotokollet finnes anförd.

Enär Utskottet ansett att ur § 1 allt, som har afseende å materielen, bör utgå, samt Utskottet i öfverensstämmelse härmed jemväl föreslagit uteslutandet af § 2, har naturligtvis den framför dessa paragrafer stående rubriken: »flottans materiel» bort bortfalla och då, med undantag af den första, inledande paragrafen, lagen i öfrigt uteslutande handlar om flottans personal, samt ämnets beskaffenhet sålunda icke synes göra någon afdelning genom rubriker nödig, har Utskottet ur förevarande lag, som i allt fall är temligen kort, uteslutit öfriga rubriker, med undantag af den framför § 33 stående: »öfvergående stadganden».

Den med anledning af uteslutningen utaf § 2 i Kongl. Maj:ts förslag erforderliga ändringen af paragrafföljden har i den af Utskottet föreslagna lagen blifvit iakttagen.

Till likhet med hvad beträffande de i betänkandet N:o 1 förekommande lagar blifvit föreslaget, har Utskottet ansett den ändring af slutmeningen böra ega rum, att dess båda punkter byta plats samt erhålla hvar sin särskilda paragrafnummer.

Uti statsrådsprotokollet finnes i detalj redogjort för de förändringar i de särskilda anslagen, som af förslaget genomförande föränledas, och framgår deraf, — på sätt det upprättade förslaget till normalstat för femte hufvudtiteln, hvilket förslag Utskottet härmed bifogar, jemväl utvisar — att flottans ordinarie utgiftsstat skulle komma att uppgå till jemnt fem millioner kronor, eller samma belopp som sjöförsvarskomiténs förslag upptager, hvarjemte för anskaffande af ny fartygsmateriel, äfvensom för nybyggnad af kaserner m. m., för hvilket sistnämnda ändamål kostnaden ansetts böra på tre år fördelas, har förutsatts ett extra årligt anslag af 2,000,000 kronor; och skulle, enligt den utredning, som i sådant hänseende finnes meddelad i det af marinförvaltningen öfver komiténs betänkande och förslag afgifna utlåtande, när till summan af sjöförsvarets öfriga kostnader lägges värdet af rust- och rotehållares prestationer för båtsmanshållet, den blifvande, af ordinarie anslag föränledda kostnaden icke komma att öferskjuta nu utgående utgifter med högre belopp än 76,092 kronor 62 öre.

Slutligen anser sig Utskottet böra erinra att, såsom Utskottet jemväl ofvan anført, kostnaderna under öfvergångstiden skulle blifva lägre än enligt sjöförsvarskomiténs förslag, varande i statsrådsprotokollet meddeladt, att skilnaden skulle uppgå till tre och en half millioner kronor; och anser sig Utskottet, till upplysning härutinnan, böra bifoga detta betänkande en Utskottet tillhandakommen, i Sjöförvarsdepartementet uppgjord approximativ beräkning öfver anslagsbehovet under öfvergångstiden enligt Kongl. Maj:ts förslag till sjöförsvarets ordnande.

Med hänvisning till hvad Utskottet uti det rörande landtförsvarets ordnande afgifna betänkande yttrat i fråga om de förutsättningar och vilkor, som för antagande af de utaf Utskottet föreslagna lagar böra fastställas, får Utskottet nu, på grund af hvad Utskottet, med anledning af Kongl. Maj:ts förslag till lag om sjöförsvaret, här ofvan anført, hemställa,

att Riksdagen, med förklarande att Kongl. Maj:ts förslag till lag angående sjöförsvaret icke kunnat af Riksdagen oförändradt antagas, må, för sin del, antaga nedanstående lag i detta ämne; dock under förutsättning och vilkor, *dels* att båda Kamrarne fatta

sammanstående beslut i fråga om de af Kongl. Maj:t till denna Riksdag framställda förslag om härordningen, upprätthållande af härens stamtrupp, om allmänna värnplikten, om öfvergång till ny härordning, om de grunder som under ny härordning böra tillämpas i afseende å härens aflöning, underhåll och beklädnad, om afskrifning af grundskatter samt af rustnings- och roteringsbesvären och om deraf föranledda förändringar i fastighetsbevillningen och grunderna för den kommunala beskattningen; *dels* ock att, för så vidt som Riksdagen sålunda antager lagar och författningar i dessa ämnen och underställer dem Kongl. Maj:ts godkännande, Riksdagen dervid tillika skall anmäla, att besluten härom äro fattade under förutsättning att de samtliga varda af Kongl. Maj:t fastställda:

Lag om sjöförsvaret.

§ 1.

Flottan, hufvudsakligen afsedd för kustförsvaret, är fördelad å två stationer, Carlskrona och Stockholm.

§ 2.

Flottans personal utgöres af:

Stam,

Reserv och

Värnpligtige.

Till flottans personal hänföras äfven sjökadettkåren och skeppsgossekåren samt månads- och daglönare vid flottans stationer.

§ 3.

Stammen upptager följande flottans kårer och stater:

Militära: Officerskåren,
Underofficerskåren,
Sjömanskåren.

Civila: Mariningeniörstaten,
Civilstaten,
Ecklesiastikstaten,
Lärarestaten,
Läkarestaten.

§ 4.

Officerskåren består af följande *fast aflönade* personal:

3 flaggmän,
6 kommandörer,
12 kommandörkaptener af 1:sta klass,
12 kommandörkaptener af 2:dra klass,
62 kaptener,
80 löjtnanter.

S:a 175 officerare.

§ 5.

Underofficerskåren består af följande *fast aflönade* personal:

28 flaggunderofficerare,
212 underofficerare af 2:dra graden.

S:a 240 underofficerare.

§ 6.

Sjömanskåren består af 4,000 sjömän, deraf

1,000 förlagda å flottans stationer för ständig tjenstgöring samt
3,000 förlagda i orterna för uppfordring till tjenstgöring efter
de bestämmelser, som af konungen meddelas.

S:a 4,000 man.

§ 7.

Mariningeniörstaten består af följande *fast aflönade* personal:

1 öfverdirektör och chef,
2 direktörer,
5 ingenjörer,
2 byggmästare,
5 extra ingenjörer samt
2 underingenjörer.

§ 8.

Civilstaten består af:

- 4 sekreterare,
- 2 kamererare,
- 2 intenderer,
- 1 advokatfiskal,
- 2 auditörer,
- 3 kammarförvandter,
- 1 proviantmästare,
- 2 beklädnadsförvaltare,
- 1 sjukhusförvaltare,
- 2 inventarieförvaltare,
- 2 materialförvaltare,
- 2 kassörer,
- 3 revisorer,
- 3 regementsskrifvare,
- 1 regementsskrifvare och bokhållare,
- 1 bokhållare,
- 15 kammarskrifvare,
- 2 väblar,
- 2 förste vaktmästare,
- 4 vaktmästare.

Till civilstaten hänföres ock erforderlig betjening vid sjökrigsskolan och sjökarteverket.

§ 9.

*Ecklesiastik*staten består af:

- 2 regementspastorer,
- 3 bataljonspredikanter,
- 2 klockare,
- 1 kyrkvaktare.

§ 10.

Lärarestaten består af de vid sjökrigsskolan anstälde lektorer samt öfrige civile lärare vid denna skola och vid skeppsgosseskolan.

§ 11.

Läkarestaten består af:

- 1 fältläkare,
  - 2 regementsläkare,
  - 6 förste bataljonsläkare samt
- Läkarestipendiater till det antal gällande stat utvisar.

§ 12.

Sjökadettkåren utgöres af sjökrigsskolans lärjungar, och bestämmes antalet ynglingar, som årligen må i skolan intagas, af konungen.

§ 13.

Skeppsgossekåren utgöres af högst 400 skeppsgossar.

§ 14.

Månads- och daglönare anställas vid bageri-, qvarn-, sjukhus- och magasinsinrättningarne, vid beklädnadsverkstäderna, vid kronans vattenledning i Carlskrona och vid varfven efter de bestämmelser, som af konungen meddelas.

§ 15.

Reserven består af allenast vid krig eller större rustningar tjenstgöringskyldig personal, dels militär och dels civil.

§ 16.

Militärreserven indelas i:

- reservbefäl,
- reservunderbefäl,
- reservmanskap.

§ 17.

Till reservbefälet höra:

afskedade pensionerade officerare, hvilka enligt gällande stadganden äro skyldige att tjenstgöra vid flottan;

de, hvilka blifvit till officerare i flottans reserv utnämnde eller i sådan egenskap dit öfverflyttade;
befälet vid lotsverket;
de, hvilka vid krigstillfälle af konungen konstitueras till reserv-officerare.

§ 18.

Till reservunderbefälet höra:

afskedade pensionerade underofficerare, hvilka enligt gällande stadganden äro skyldige att tjenstgöra vid flottan;
underbefäl vid lotsverket;
de, hvilka vid krigstillfälle af konungen konstitueras till reservunderofficerare.

§ 19.

Reservmanskapet består af:

lotsar och lotslärlingar samt de värnpligtige, hvilka jemlikt 27 mom. 2 i värnpligtslagen blifvit från vapenöfning i fredstid befriade.

§ 20.

Till militärreserven höra ock de å nuvarande reservstater uppförde officerare och underofficerare, så länge de i tjenst qvarstå med tjenstgöringsskyldighet i så väl krig som fred, äfvensom officerare å in-dragningsstater intill 55 års ålder med tjenstgöringsskyldighet endast i krig.

§ 21.

Den civila reserven består af afskedade pensionerade dels embets- och tjenstemän vid flottans civila stater, dels månadslönare vid flottans stationer, hvilka enligt gällande stadganden äro skyldige att tjenstgöra vid flottan.

§ 22.

Angående *värnpligtige* vid flottan stadgas i värnpligtslagen.

§ 23.

Officerspersonalen utgår från sjökrigsskolan och sker befordran till officer såväl som till högre grad eller lön efter de grunder, som härför af konungen bestämmas.

§ 24.

Underofficerspersonalen erhålles från sjömanskåren och sker befordran till underofficer såväl som till högre grad eller lön efter de grunder, som härför af konungen bestämmas.

§ 25.

Manskapet vid sjömanskåren rekryteras dels från skeppsgossekåren dels genom frivilligt aftal mot aflöning af staten till det belopp, som kan blifva erforderligt.

§ 26.

För anställning och befordran vid flottans civila stater gälla de bestämmelser, som af konungen meddelas.

§ 27.

Flottans personal erhåller utbildning dels vid flottans undervisningsverk, dels under årliga öfningar till sjös.

§ 28.

Flottans undervisningsverk äro:

sjökrigsskolan,
skeppsgosseskolan samt
stationsskolorna, hvilka delas i
exercisskolan,
underbefälsskolan,
minskolan och
skjutskolan.

Undervisningen vid dessa skolor ordnas efter de bestämmelser, som af konungen meddelas.

§ 29.

Flottans årliga öfningar till sjös ega rum i enlighet med de af konungen i kommandoväg meddelade bestämmelser.

§ 30.

För den fast aflönade personalens afgang ur flottan gälla af konungen utfärdade bestämmelser.

§ 31.

Angående flottans styrelse och förvaltning å stationerna gälla de bestämmelser, hvilka härom af konungen meddelas.

Öfvergående stadganden.

§ 32.

Officerskårens tillökning från det nuvarande till det här ofvan i § 4 bestämda antal skall ega rum i den mån afgangen bland officerare på permanenta reservstaten, nya reservstaten och indragningsstaten dertill lemnar tillgång samt efter de bestämmelser i öfrigt, som af konungen meddelas.

§ 33.

Tillökningen af den för ständig tjenstgöring å flottans stationer förlagda delen af sjömanskåren till det här ofvan i § 6 bestämda antal skall ega rum under tio år från och med år 1884 med högst 18 man årligen efter de närmare bestämmelser, som af konungen meddelas.

§ 34.

Uppsättningen af den i orterna förlagda delen af sjömanskåren till det i § 6 bestämda antalet af 3,000 man skall fördelas på 15 år från och med 1884, och må under de första 5 åren ske med högst 200 man årligen, under de derpå följande fem åren med högst 250

man årligen samt under de sista fem åren med högst 200 man årligen, efter de närmare bestämmelser, som af konungen meddelas.

---

§ 35.

De för lagens tillämpning erforderliga närmare föreskrifter meddelas af konungen.

§ 36.

Denna lag må icke ändras eller upphävas utan konungs och riksdags sammanstående beslut.

Stockholm den 2 Maj 1883.

På Särskilda Utskottets vägnar:

LOUIS DE GEER.

Reservationer:

af Herr *Abr. Rundbäck*: »Till följd af det sammanhang, hvori Kongl. Maj:ts förslag till lag om sjöförsvaret, genom förutsättningen om nuvarande båtsmanshållets upphäfvande, står till förslaget till lag om ny härordning, får jag äfven här anmäla min reservation.»

I denna reservation instämma Herrar *von Ehrenheim, Gahn*, Grefve *K. Posse* och *Hæggström*.

af Friherre *O. Stackelberg*: »Enligt mitt förmenande, borde, i öfverensstämmelse med sjöförsvarskomiténs förslag och på de skäl för detsamma, hvilka komitén anfört i sitt den 10 Augusti 1882 afgifna betänkande, § 6 af *Lag om sjöförsvaret* erhålla följande lydelse, nemligen:

Sjömanskåren består af:

300 underofficerskorpraler,
700 1:sta klassens sjömän,
700 2:dra klassens sjömän samt
800 3:dje klassens sjömän.

S:a 2,500 man.»

Herrar *Ola Andersson, Carl Ifvarsson, A. P. Danielson, Liss Olof Larsson, Sven Andreasson, Nils Petersson* och *Lasse Jönsson* åberopa, i fråga om hvad som bör vara lag, deras reservation till betänkandet N:o 1 angående landförsvaret.

Bil. 1.

Förslag till normalstat för Femte hufvudtiteln (utom lotsverket).

(Med specifikation å föreslagna tillökningar i nuvarande anslag)

Ordinarie anslag.

Departementet och öfverstyrelsen:

Departementschefen	17,000: —	
Departementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli samt kommandoexpeditionen	26,800: —	
Marinförvaltningen	38,600: —	82,400: —

Flottans personal:

Afhöning för flottans kårer och stater	1,356,381: 50.	
nuvarande anslaget	1,201,484: —	
af vakansafgifter inom båtmanshället	75,000: —	
tillkommer: inqvarteringsbidrag till kompanichefer m. fl.	6,000: —	
tillökning i sjömanskåren	60,695: —	
mintillverkningspersonalen	13,202: 50.	
	<hr/>	
	= 1,356,381: 50.	
Ålderstillägg	32,000: —	
Beklädnad åt sjömans- och skeppgossekårerna samt värnpligtige	295,855: —	
nuvarande anslaget	282,000: —	
tillkommer: mintillverkningspersonalen	540: —	
värnpligtige	13,315: —	
	<hr/>	
	= 295,855: —	
Natura underhållet	570,773: 86.	
nuvarande anslaget	452,450: —	
behovet derutöfver	90,915: 61.	
tillkommer: mintillverkningspersonalen	2,208: 25.	
värnpligtige	25,200: —	
	<hr/>	
	= 570,773: 86.	
Lega och hemkall åt 3,000 man vid sjömanskompanierna å 155 kronor per man	465,000: —	2,720,010: 36.
		Transport 2,802,410: 36.

Transport 2,802,410: 36.

Flottans materiel:

Flottans nybyggnad och underhåll		1,082,735: —
nuvarande anslaget	1,078,800: —	
tillkommer: mintillverkningspersonalen	3,935: —	
	<u> </u>	= 1,082,735: —

Diverse anslag:

Flottans öfningar		679,000: —
nuvarande anslaget	550,000: —	
beräknad förhöjning deri	120,000: —	
tillkommer: varnpligtige	9,000: —	
	<u> </u>	= 679,000: —
Undervisningsverken:		
Sjökrigsskolan	31,040: —	
Skeppsgosseskolan	8,780: —	39,820: —
För sjömatningar och sjökartekontorets verksamhet		60,000: —
Till stipendier åt sjöofficerare under anställning i utländsk tjänst eller kommendering utrikes		15,000: —
Durchmarschkostnader		35,000: —
nuvarande anslaget	30,000: —	
förhöjning deri	5,000: —	
	<u> </u>	= 35,000: —
För sjukvård		40,000: —
nuvarande anslaget	39,000: —	
förhöjning deri	1,000: —	
	<u> </u>	= 40,000: —
För diverse behof		19,175: —
Rese- och traktamentspenningar		15,000: —
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m.		82,709: 64.
nuvarande anslaget	46,412: —	
behofvet derutöfver upptaget, för jemnande af statens slutsumma, till	33,752: 64.	
tillkommer varnpligtige	2,545: —	
	<u> </u>	= 82,709: 64.
		Transport 985,704: 64. 3,885,145: 36.

	Transport	985,704: 64.	3,885,145: 36.
Extra utgifter		<u>12,500: —</u>	998,204: 64.

Handeln:

Undervisningsanstalter för sjöfart	94,650: —	
Nautisk-meteorologiska byrån	9,000: —	
För ålderstillägg åt personalen vid undervisningsanstalterna för sjöfart och åt föreståndaren för nautisk-meteorologiska byrån	<u>13,000: —</u>	116,650: —
	<hr/> Summa kronor 5,000,000: —	

Extra ordinarie anslag.

Extra ordinarie anslag (nybyggnader m. m.)	<u>2,000,000: —</u>
	Summa summarum kronor 7,000,000: —

Approximativ beräkning öfver anslagsbehovet under öfvergångstiden — enligt Kongl. Maj:ts förslag till sjöförsvarets ordnande.

	1884.	1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.	1895.	1896.	1897.	1898.
I. Departementet och Öfverstyrelsen	82,400	82,400	82,400	82,400	82,400	82,400	82,400	82,400	82,400	82,400	82,400	82,400	82,400	82,400	82,400
II. Personalen:															
<i>Aflönning:</i> Nuvarande anslag	1,201,484	1,201,484	1,201,484	1,201,484	1,201,484	1,201,484	1,201,484	1,201,484	1,201,484	1,201,484	1,201,484	1,201,484	1,201,484	1,201,484	1,201,484
Ersättning för vakansafgifter	75,000	75,000	75,000	75,000	75,000	75,000	75,000	75,000	75,000	75,000	75,000	75,000	75,000	75,000	75,000
Tillökning i matroskåren	6,000	12,000	18,000	24,000	30,000	36,000	42,000	48,000	54,000	60,695	60,695	60,695	60,695	60,695	60,695
Mintillverkningspersonalen	13,200	13,200	13,200	13,200	13,200	13,200	13,200	13,200	13,200	13,200	13,200	13,200	13,200	13,200	13,200
Inqvarteringsbidrag	8,800	8,500	8,500	8,000	8,000	7,500	7,500	7,500	7,000	7,000	7,000	6,500	6,500	6,500	6,000
Löneregleringens genomförande	83,000	75,000	70,000	60,000	50,000	50,000	45,000	45,000	40,000	30,000	25,000	20,000	10,000	5,000	—
Summa	1,387,484	1,385,184	1,386,184	1,381,684	1,377,684	1,383,184	1,384,184	1,390,184	1,390,684	1,387,379	1,382,379	1,376,879	1,366,879	1,361,879	1,356,381
<i>Ålderstillägg</i>	32,000	32,000	32,000	32,000	32,000	32,000	32,000	32,000	32,000	32,000	32,000	32,000	32,000	32,000	32,000
<i>Beklädnad:</i> Nuvarande anslag	282,000	282,000	282,000	282,000	282,000	282,000	282,000	282,000	282,000	282,000	282,000	282,000	282,000	282,000	282,000
Mintillverkningspersonalen	540	540	540	540	540	540	540	540	540	540	540	540	540	540	540
Värnpligtige	4,460	7,397	7,397	7,397	8,877	8,877	8,877	8,877	8,877	11,836	11,836	11,836	11,836	11,836	13,315
Summa	287,000	289,937	289,937	289,937	291,417	291,417	291,417	291,417	291,417	294,376	294,376	294,376	294,376	294,376	295,855
<i>Naturunderhåll:</i> Nuvarande anslag	452,450	452,450	452,450	452,450	452,450	452,450	452,450	452,450	452,450	452,450	452,450	452,450	452,450	452,450	452,450
Behovet derutöfver	90,942	90,942	90,942	90,942	90,942	90,942	90,942	90,942	90,942	90,942	90,942	90,942	90,942	90,942	90,916
Mintillverkningspersonalen	2,208	2,208	2,208	2,208	2,208	2,208	2,208	2,208	2,208	2,208	2,208	2,208	2,208	2,208	2,208
Värnpligtige	8,400	14,000	14,000	14,000	16,800	16,800	16,800	16,800	16,800	22,400	22,400	22,400	22,400	22,400	25,200
Summa	554,000	559,600	559,600	559,600	562,400	562,400	562,400	562,400	562,400	568,000	568,000	568,000	568,000	568,000	570,774
<i>Lega och hemkall</i>	15,500	38,750	62,000	93,000	124,000	155,000	193,750	232,500	271,250	310,000	341,000	372,000	403,000	434,000	465,000
Summa summarum	2,275,984	2,305,471	2,329,721	2,356,221	2,387,501	2,424,001	2,463,751	2,508,501	2,547,751	2,591,755	2,617,755	2,643,255	2,664,255	2,690,255	2,720,010
III. Flottans materiel:															
<i>Flottans underhåll:</i> Nuvarande anslag	1,078,800	1,078,800	1,078,800	1,078,800	1,078,800	1,078,800	1,078,800	1,078,800	1,078,800	1,078,800	1,078,800	1,078,800	1,078,800	1,078,800	1,078,800
Mintillverkningspersonalen	3,935	3,935	3,935	3,935	3,935	3,935	3,935	3,935	3,935	3,935	3,935	3,935	3,935	3,935	3,935
Summa	1,082,735	1,082,735	1,082,735	1,082,735	1,082,735	1,082,735	1,082,735	1,082,735	1,082,735	1,082,735	1,082,735	1,082,735	1,082,735	1,082,735	1,082,735
IV. Diverse anslag:															
<i>Flottans öfningar:</i> Nuvarande anslag	550,000	550,000	550,000	550,000	550,000	550,000	550,000	550,000	550,000	550,000	550,000	550,000	550,000	550,000	550,000
Förhöjning deri	120,000	120,000	120,000	120,000	120,000	120,000	120,000	120,000	120,000	120,000	120,000	120,000	120,000	120,000	120,000
Värnpligtige	1,000	5,000	5,000	5,000	6,000	6,000	6,000	6,000	6,000	8,000	8,000	8,000	8,000	8,000	9,000
Summa	671,000	675,000	675,000	675,000	676,000	676,000	676,000	676,000	676,000	678,000	678,000	678,000	678,000	678,000	679,000
<i>Undervisningsverken:</i>															
Sjökrigsskolan	31,040	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skeppsgosseskolan	8,780	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Sjökarteverket</i>	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000
<i>Stipendier</i>	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000
<i>Durchmarschkostnader:</i>															
Nuvarande anslag	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000
Förhöjning deri	10,000	10,000	10,000	9,000	9,000	9,000	8,000	8,000	8,000	7,000	7,000	7,000	6,000	6,000	5,000
Summa	40,000	40,000	40,000	39,000	39,000	39,000	38,000	38,000	38,000	37,000	37,000	37,000	36,000	36,000	35,000
<i>Sjukvård:</i> Nuvarande anslag	39,000	39,000	39,000	39,000	39,000	39,000	39,000	39,000	39,000	39,000	39,000	39,000	39,000	39,000	39,000
Förhöjning deri	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000
Summa	40,000	40,000	40,000	40,000	40,000	40,000	40,000	40,000	40,000	40,000	40,000	40,000	40,000	40,000	40,000
<i>Diverse behof</i>	19,175	19,175	19,175	19,175	19,175	19,175	19,175	19,175	19,175	19,175	19,175	19,175	19,175	19,175	19,175
<i>Rese- och traktamentspenningar:</i>															
Nuvarande anslag	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000
Förhöjning deri	15,536	14,000	13,000	12,000	11,000	10,000	9,000	8,000	7,000	5,000	4,000	3,000	2,000	1,000	—
Summa	30,536	29,000	28,000	27,000	26,000	25,000	24,000	23,000	22,000	20,000	19,000	18,000	17,000	16,000	15,000
<i>Skrifmaterialier och expenser, ved m. m.:</i>															
Nuvarande anslag	46,412	46,412	46,412	46,412	46,412	46,412	46,412	46,412	46,412	46,412	46,412	46,412	46,412	46,412	46,412
Behovet derutöfver	33,596	33,337	33,087	33,587	33,007	33,507	33,757	34,007	33,757	33,153	33,153	33,653	33,653	33,653	33,753
Värnpligtige	842	1,500	1,500	1,500	1,800	1,800	1,800	1,800	1,800	2,400	2,400	2,400	2,400	2,400	2,545
Summa	80,850	81,249	80,999	81,499	81,219	81,719	81,969	82,219	81,969	81,965	81,965	82,465	82,465	82,465	82,710
<i>Extra utgifter</i>	12,500	12,500	12,500	12,500	12,500	12,500	12,500	12,500	12,500	12,500	12,500	12,500	12,500	12,500	12,500
Summa summarum	1,008,881	1,011,744	1,010,494	1,008,994	1,008,714	1,008,214	1,006,464	1,005,714	1,004,464	1,003,460	1,002,460	1,001,960	999,960	998,960	998,205
V. För handeln:															
Nuvarande anslag (utom lotsverket)	116,650	116,650	116,650	116,650	116,650	116,650	116,650	116,650	116,650	116,650	116,650	116,650	116,650	116,650	116,650
<i>Extra ordinarie anslag</i>	2,274,550	2,250,000	2,200,000	2,000,000	2,000,000	2,000,000	2,000,000	2,000,000	2,000,000	2,000,000	2,000,000	2,000,000	2,000,000	2,000,000	2,000,000
Sammandrag:															
I. Departementet och Öfverstyrelsen	82,400	82,400	82,400	82,400	82,400	82,400	82,400	82,400	82,400	82,400	82,400	82,400	82,400	82,400	82,400
II. Flottans personal	2,275,984	2,305,471	2,329,721	2,356,221	2,387,501	2,424,001	2,463,751	2,508,501	2,547,751	2,591,755	2,617,755	2,643,255	2,664,255	2,690,255	2,720,010
III. Flottans materiel	1,082,735	1,082,735	1,082,735	1,082,735	1,082,735	1,082,735	1,082,735	1,082,735	1,082,735	1,082,735	1,082,735	1,082,735	1,082,735	1,082,735	1,082,735
IV. Diverse anslag	1,008,881	1,011,744	1,010,494	1,008,994	1,008,714	1,008,214	1,006,464	1,005,714	1,004,464	1,003,460	1,002,460	1,001,960	999,960	998,960	998,205
V. Handeln	116,650	116,650	116,650	116,650	116,650	116,650	116,650	116,650	116,650	116,650	116,650	116,650	116,650	116,650	116,650
Summa ordinarie anslag	4,566,650	4,599,000	4,622,000	4,647,000	4,678,000	4,714,000	4,752,000	4,796,000	4,834,000	4,877,000	4,902,000	4,927,000	4,946,000	4,971,000	5,000,000
<i>Extra ordinarie anslag</i>	2,														